

Helsingfors/Mariehamn 13.4.2022

Nr 14/22

Hänvisning Ålands lagtings skrivelser
9.2.2022, nr 16 och
18/2022.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 9.2.2022 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av 29f § kommunalskattelagen för landskapet Åland,
2. Landskapslag om ändring av landskapslagen om tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under skatteåren 2021-2025.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Kommunalskattesatserna för samfund och samfällda förmåner i kommunalskattelagen sänks för skatteåret 2022. Blankettlagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet anpassas till ändringar i rikslagen, varvid dess giltighetstid förlängs till 2027, vilket föranleder ändring av blankettlagens namn. Genom lagändringen höjs tilläggsavdraget från 50 till 150 procent av de godtagbara kostnaderna för forsknings- och utvecklingsverksamhet fr.o.m. skatteåret 2022.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet tillkommer enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, närings- och nöjesskatter, grunderna för

avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter, medan rikets lagstiftande organ enligt 27 § 36 punkten i sagda lag förbehållits skattelagstiftningen i övrigt.

I landskapets behörighet gällande kommunalbeskattningen ingår att på i kommunalskattelagen företaget sätt lagstifta om den kommunerna tillkommande andelen av samfundsskatten.

Lagändringarna ska tillämpas redan vid beskattningen för 2022, och får således retroaktiv verkan beträffande ändringarna i kommunalskattelagen. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att grundlagen inte innehåller något generellt förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Enligt 15 § i Finlands grundlag är vars och ens egendom tryggad och en retroaktiv skattelag innebär ett ingripande mot detta skydd av egendom. Grundlagsutskottet har konstaterat att man utifrån allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsebarhet och skälighet, kan formulera en utgångspunkt att skattelagstiftning med retroaktiv verkan ska undvikas. Utskottet har konstaterat att det trots detta kan finnas sådana särdrag i enskilda fall som gör det möjligt att anta retroaktiv skattelagstiftning (GrUU 1/2009 rd). Ålandsdelegationen konstaterar att kommunalskattesatserna under de senaste åren har ändrats temporärt och varaktigt, och att ändringarna även i viss mån haft retroaktiva verkningar. De nu aktuella ändringarna är till fördel för de skattskyldiga. Med anledning härav torde det inte finnas hinder för retroaktiv tillämpning av landskapslagen. Däremot noterar Ålandsdelegationen att ändringen av landskapslagen om ändring av landskapslagen om tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under skatteåren 2021-2025 inte medför någon retroaktivitet, eftersom höjningen av tilläggsavdraget i enlighet med blankettlagens 2 § trätt i kraft samtidigt som ändringen av rikslagen, d.v.s. från och med 1.1.2022.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagarna faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Dahlén, Lampi, Siitari och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare